

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VI. Suscitata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

5. *Restitutio in integrum contra sententiam iudicis non agitur, nisi partibus presentibus, & cum litis contestatione.*
6. *Citatio peremptoria aequale citationi trine ad conuincendam contumaciam citati, si ad terminum prefixum non compareat.*

NOTANDVM I. Licet à sententia Papæ, alteriusue Principis appellari nequeat, potest tamen eidem supplicari, siue id fiat, vt ex officio propter causam iustam succurratur per in integrum restitutionem, siue id fiat, solam gratiam & benignitatem Principis postulando; eò quòd appellationis auxilio locus nullus esse possit, iuxta ea, quæ præc. c. dicta sunt, & sumitur ex Auth. Quæ supplicatio, C. de precib. Imperat. offerendis, & l. vn. C. de sententijs Prætorio Præfeti, & tradit Gl. in c. præc. ver. supplicauit, Imola ibid. n. 11. Beronius n. 15.

NOTANDVM II. Licet tertio appellans contra sententiam aduersus ipsum latam & confirmatam audiendus non sit, l. vn. Cod. Ne liceat in vna, & c. c. sua 65. de appellat. admittitur tamen supplicatio, vt causa bis iudicata denuo cognoscatur, & si error eommissus appareat, sententia, quamuis confirmata, rescindatur.

NOTANDVM III. Si iudex tempus sufficiens non habuit ad acta cognoscenda, præsumptio aliqua est, quòd non satis instructus de meritis causæ eam tulerit: vt proinde facilius dari debeat restitutio in integrum. Sin autem tam parum temporis habuit Iudex, vt impossibile sit eum de causæ meritis instrui, sententia ipsius ipso iure irrita est, quia processit absque causæ cognitione, sicuti docet Bartolus in l. prolatam, n. 10. C. de sententijs, & videri hic potest Abb. n. 6. Et adeò hæc vera sunt, vt etiam mandatum Papæ circa factum, quòd causæ cognitionem requirit, ea prætermissa non habeat vim sententiæ, nisi constet de certa scientia illius, secundum Innoc. hic n. 1. Abb. n. 8.

NOTANDVM IV. Si dubitetur de priuilegij tenore, recurrendum est ad originale, quòd in Principis registro reponi solet.

Est enim registrum scrinij locus, in quo Epistolæ, & rescripta cuiusque Pontificis referuantur. Pari modo, cum de actis iudicij dubitatur, ex Notarij protocollo cognosci debent, c. quoniam, l. i. de probat.

NOTANDVM V. Si restitutio in integrum contra Iudicis sententiam petatur, ante omnia præsentibus partibus, & quidem lite inter eas contestata, cognosci debet, num concedenda sit, necne; Et si concedendam Iudex iudicauerit, tum ad nouam causæ principalis audientiam, si ea petatur, partes admitti poterunt. Ita sumitur ex hoc c. prope finem, & videri potest Innoc. n. 2. Abb. n. 15. Quemadmodum & appellatio, cui hæc restitutio quodammodo æquiparatur, ordinariè non agitur, nisi partibus præsentibus, & cum litis contestatione, vt supponitur in l. vn. C. Ne liceat in vna, & c.

NOTANDVM VI. Vna citatio peremptoria, si habeat terminum competentem, præfertim si, vt fieri solet, in ea temporum assignentur interualla, æquale citationi trine, ad conuincendam contumaciam citati, si ad terminum præfixum non compareat, iuxta c. i. iun. Gl. ver. peremptorium, de dilation. Gl. in c. constitutionem, 9. ver. vna pro omnibus, de sent. excom. in 6.

CAPITVLVM VI,

Suscitata.

PARAPHRASIS.

Inter Episcopum Burgensem, & Monasterium Ouienſe controuersia erat super quatuor articulis, & quibusdam decimis, quæ Monasterio per transactionem acquisitæ dicebantur: Ea denique ad Sedem Apostolicam delata est; vbi Innoc. III. contra Monasterium sententiam tulit. Sed Procurator Monasterij ad probandam præscriptionem tam super quatuor articulis, quàm super decimis, restitutionem in integrum petijt. Eam Papa concedendam esse iudicauit; hac conditione, vt lata sententia prius executioni man-

mandetur; Episcopus autem cautionem idoneam præstet, si Monasterio causa ad iudicata fuerit, quod omnia, quæ occasione sententiæ obtinuit, restituere velit. Ita enim utriusque parti, ad auertendas malitias hominum, prouisum erit; ut nec effectus sententiæ in damnum Episcopi impediatur, nec executio sententiæ in Monasterij detrimentum redundet.

SUMMARIUM.

1. *Contra sententiam latam à Principe peti potest restitutio in integrum.*
2. *Et iusta causa est eam impetrandi, si procurator ecclesie exceptionem peremptoriam in iudicio proponere omisit.*
3. *Iudex uti dilatorias exceptiones non facile debet admittere, ita nec peremptorias facile rejicere.*
4. *Concessio restitutionis in integrum contra sententiam iudicis suspendit ordinariè executionem sententiæ, nisi sit præsumptio malitiæ contra petentem restitutionem, quod causa differendi executionem hoc petat; quo casu executio fit, præstita cautione.*
5. *Si tamen petens restitutionem, læsionem & causam iustam restitutionis probare velit, interdum tollet malitiæ suspicionem.*

NOTANDUM I. Contra sententiam latam à Principe, peti potest restitutio in integrum. Ita apparet hic, & dixi supra in c. ex literis.

NOTANDUM II. Causa iusta impetrandi restitutionem in integrum contra latam sententiam hæc est, si Procurator Ecclesiæ exceptionem peremptoriam (quod videl. ea per præscriptionem tuta sit) in iudicio proponere intermisit.

NOTANDUM III. Licet Iudex non facile admittere debeat exceptiones dilatorias, si sit præsumptio, aut suspicio, quod malitiosè opponantur; tamen peremptorias, qualis est hæc, quod contra actionem præscriptam sit, non debet Iudex facile rejicere, secundum Innoc. in c. post electionem, §. sed

quæres, de concess. præb. & sequitur hic Abb. n. 3. Vide quæ dixi lib. 3. tr. 1. c. 8. n. 1.

NOTANDUM IV. Licet concessa restitutione in integrum, executio latæ sententiæ ordinariè loquendo, differri debeat, l. vn. C. de restitut. in integrum; limitari tamen debet; Nisi præsumptio adsit, quod malitiosè restitutio petatur ad executionem impediendam, tum ea secundum æquitatis rationem statim fieri debet, præstita cautione, de qua in textu dicitur, & videri hic potest Gl. ver. pensata, Innoc. ver. impediri, Imola n. 12.

Sublimitari debet: Nisi executio sententiæ reuocabilis non sit; ut quia condemnatus cum infamia relegendus, aut in carcerem detrudendus esset, secundum doctrinam Baldi in cit. l. vn.

Præterea, si petens restitutionem in integrum, læsionem & causam iustam restitutionis in continenti probare velit, interdum tollet malitiæ suspicionem, ideòque audiendus erit. Vide Gl. hic ver. sententiæ, Abb. n. 8.

CAPITVLVM VII.

Coram.

PARAPHRASIS.

Inter Archiepisc. Tolentanum, & Archiepiscopum Bracharensem coram Innocent. III. lis contestata erat super iure primatiæ: Papa eam quibusdam Iudicibus commisit, qui partes ad sententiam accipiendam remiserunt ad Sedem Apostolicam termino peremptorio assignato, intra quem se cum actis, & omnibus munimentis Apostolico conspectui præsentare deberent. Sed non nisi post elapsum terminum, & longam expectationem comparuerunt coram Honorio III. successore Innocentij Procuratores Ecclesiæ Bracharensis, necdum afferentes testium depositiones, & munimenta; ideòque aliam dilationem instanter postulantes. Cùm autem Pontifex interloquendo dixisset, dilationem negandam esse, tunc Procuratores restitutionem in integrum ad causam in-